

УДК [327.56:341.24](477)

ФОРМУЛА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ЇЇ ГЕОПОЛІТИЧНОГО СТАНОВИЩА ТА МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ ГАРАНТІЙ БЕЗПЕКИ

Володимир Гіщинський

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, м. Львів, Україна, 79000, тел. (032) 239-47-10,
e-mail: vhischinskyu@yahoo.com*

Доведено необхідність вироблення безпекової формули України на основі переосмислення нею своєї ролі та свого місця в сучасному глобалізованому світі з огляду на досвід історії її зовнішньої політики. Запропоновано та обґрунтовано такий геополітичний проект, який даватиме Україні реальні міжнародно-правові гарантії її безпеки, а також переконливо свідчитиме, що українці можуть самі визначити роль і місце своєї Вітчизни на міжнародній арені.

Ключові слова: Україна; українське питання; формула безпеки України; геополітичний проект; постійний нейтральний статус України; безпека України – безпека світу.

Надзвичайно складна ситуація, що склалася навколо України у міжнародних відносинах початку ХХІ ст., своєрідний «український гордіїв вузол», має геостратегічні виміри та міцно зав'язаний на геополітичних інтересах РФ, США, ЄС щодо України. Безперечно, його мирне розв'язання є вкрай важливим для України та відповідатиме інтересам усього світу. Однозначно, нинішня міжнародна ситуація навколо України настільки складна, що може спричинити не тільки дестабілізацію безпеки в Європі, а й загалом у всьому світі, зруйнувавши сучасну глобальну систему міжнародних відносин.

Міжнародні гарантії безпеки, отримані Україною від держав-гарантів, що підписали Будапештський меморандум 5 грудня 1994 р. у зв'язку з приєднанням її до «Договору про нерозповсюдження ядерної зброї» [3; 9], як засвідчує реальність сьогодення, не спрацювали. Йдеться, зокрема, про їхні «зобов'язання згідно з принципами Заключного акта НБСЄ поважати незалежність і суверенітет та існуючі кордони України» [3].

Окрім того, їх грубо порушила одна з держав-гарантів, що підписали його, постійний член Ради Безпеки ООН – Російська Федерація. Анексією Автономної Республіки Крим, невід'ємної складової частини України, РФ порушила до основи прописані в міжнародно-правових документах фундаментальні принципи глобального міжнародного порядку, який зусиллями світового співтовариства створили після Другої світової війни [4; 5; 8]. По суті, РФ веде на Сході України неоголошену війну проти української суверенної держави.

Державна незалежність України в небезпеці. Територіальна цілісність України як суверенної держави під загрозою. Світове співтовариство зобов'язане будь-що не допустити силової зміни кордонів РФ щодо України та

їхнє узаконення в одностороньому порядку Росією, оскільки це суперечитиме міжнародному праву та створить вкрай небезпечний прецедент у сучасній системі міжнародних відносин.

Сьогодні, зважаючи на виклики часу, українським дипломатам на основі переосмислення ролі та місця України у європейському та світовому геополітичному просторі, з огляду на досвід історії її зовнішньої політики, необхідно розробити всеохоплюючий зобов'язуючий міжнародно-правовий документ, що надійно забезпечуватиме її безпеку. У ньому необхідно чітко прописати реальні механізми забезпечення захисту суверенітету, незалежності і територіальної цілісності України не тільки сьогодні, а й у майбутньому. Її національну безпеку повинні обов'язково гарантувати всі держави-члени ООН, а не тільки постійні члени Ради Безпеки ООН, не тільки одна «супердержава» чи група держав (або ж їхній військово-політичний блок), оскільки не завжди їхня військово-економічна могутність буде такою, якою вона є сьогодні, а глави держав та урядів тих країн не завжди будуть прихильні до України.

Працюючи над цим доленосним для України міжнародно-правовим документом, українським дипломатам варто зважити висновки з історії зовнішньої політики українських національних держав минулих століть й, насамперед, ХХ ст., щоб, опираючись на досвід їхньої зовнішньополітичної діяльності, переосмислити міжнародно-правові гарантії її безпеки в минулому і не допустити у подальшому повторення їхніх помилок. Історичний досвід України засвідчує, що український народ, державні діячі якого традиційно орієнтувались на зовнішні сили, підлаштовуючись під чужі інтереси, геополітичні сценарії, чекаючи на милість передових держав світу та наївно сподіваючись на «тверді» міжнародні гарантії її безпеки, державного суверенітету та територіальної цілісності з їхнього боку, не досягне успіхів у національному державотворенні, доки не проявить власної волі, наполегливості у державотворчій праці в розбудові незалежної української держави та активної, дієвої зовнішньополітичної діяльності, спрямованої на захист своїх національних інтересів на міжнародній арені. Вкрай негативні наслідки такої «орієнтації» державних діячів України в здобутті незалежності, розбудові і захисті національної держави на зовнішні сили передбачав ще у 20-х роках ХХ ст. відомий український громадсько-політичний діяч, історик та політолог В. Липинський, який категорично наголошував: «...ніхто в світі та в Європі сильної і великої Української Держави собі не бажає. Навпаки, єсть багато сил, що власне заінтересовані в тому, щоб ніякої України не було, або щоб вона була якнайслабша. Тому при відбудовуванні нашої державно-національної традиції [...] ми не тільки не можемо покладати надії на допомогу якоїсь «орієнтації», а навпаки мусимо бути готові, що різні зовнішні сили будуть нам в тому наскільки можливо заважати» [6, с. 98-99]. Слушно тут згадати і застереження В. Винниченка про «...нешасну орієнтацію на зовнішні сили, яка так дошкульно була нас за всю нашу давню і недавню історію боротьби за самостійність. Биля і не навчила» [1, с. 13]. Україна впродовж своєї багатовікової історії, через своє винятково важливе стратегічне розташування, яке обумовлює її військово-

стратегічне і транзитно-економічне значення для Європи й загалом для Євразії, не мала, не має і навряд чи матиме надійних союзників, проте мала, має і матиме хіба що ситуативних «гарантів» безпеки та водночас «конкурентів» за домінуючий вплив над нею, які намагалися чи намагатимуться будь-що втримати її у сфері свого впливу, або ж хоча б розіграти «українську карту» в своїх геополітичних інтересах. Дійсно, століттями чітко простежується певна історична традиція зовнішньополітичної орієнтації українських державних діячів то на одного, то на другого «гаранта» безпеки України та водночас «конкурента» у боротьбі за неї й оперті на котрогось з них у здобутті, захисті, збереженні і розбудові держави, яка незаперечно засвідчує, що це рано чи пізно завжди закінчується поділом українських земель, призводить до втрати національної державності зі всіма негативними для українського народу наслідками. А гіркий досвід нашого національного державотворення вчить: ніхто нам не побудує економічно сильної держави, ніхто її нам не захистить, якщо ми не зробимо цього власноруч.

Україна в новітній час знову перетворилася на об'єкт витонченої геополітичної гри між ключовими гравцями сучасної світової політики – США, РФ, ЄС. Без перебільшення можна сказати, що розв'язання «українського гордівого вузла» для всіх ключових геополітичних гравців, які мають інтерес до України, стало випробуванням для них. Адже той, хто матиме більш-менш вагомий вплив на Україну, той матиме і шанс впливати на геополітичні процеси не тільки в Європі, а й в Євразії, та, імовірно, матиме в якійсь мірі визначальний вплив на світову політику. Про виняткове значення ролі та місця України в світі ще в 20-х роках ХХ ст. твердив відомий український геополітик Юрій Липа: «Призначення України є тільки в ній самій, її доля в її людях [...] Під оглядом економічним і геополітичним – це одна із найвагоміших земель світу. Це значіння України тільки зростатиме в сучасному світі» [8, с. 97–98]. Це дуже добре розуміють РФ, ЄС, США. Отож сьогодні кожен із цих провідних і впливових центрів світової політики за будь-яку ціну не допустить, щоб один із них встановив свій більш-менш суттєвий вплив на Україну та опинився у вигравному становищі щодо інших «конкурентів» у боротьбі за неї. Дійсно, ставки «гарантів» безпеки України та водночас «конкурентів» у боротьбі за неї доволі високі. Зокрема, поразка США та ЄС у боротьбі за вплив над Україною стане символом послаблення їхніх позицій у світі. А поразка РФ у боротьбі за вплив над Україною стане початком втрати нею ролі активного геополітичного гравця сучасних міжнародних відносин, передусім на пострадянському просторі. Більше того, без мирного розв'язання «українського гордівого вузла» неможливо й мріяти про будь-яку стабільність у системі європейської та світової безпеки. Захищаючи Україну, Європа та світ захищає і себе. Безпека України – це безпека Європи та світу. Боротьба за Україну триває.

В умовах «конкуренції» між РФ, США, ЄС за домінуючий вплив над Україною найприйнятнішою стратегією її зовнішньополітичної діяльності має бути тонка геополітична гра українських політиків, дипломатів на інтересах «гарантів» її безпеки та водночас «конкурентів» за неї, виходячи із українських

національних інтересів та розуміння ролі і місця своєї Вітчизни на міжнародній арені.

Україна може та обов'язково повинна посісти достойне місце у сучасній глобальній системі міжнародних відносин, оскільки її безпека є, безперечно, надзвичайно важливою складовою безпеки світу загалом. Україна за будь-яких умов не повинна перетворитися на зону тривалого потенційного суперництва між Заходом і Сходом зі статусом форпостної держави, що матиме вкрай негативні наслідки для неї. Багато що залежить від самої України: дозволить, чи не дозволить Україна «використати» себе як розмінну монету в геополітичних іграх, що ведуть навколо неї провідні та впливові центри світової політики. Україна із об'єкта маніпуляцій з боку провідних держав світу для досягнення ними тих чи інших геополітичних цілей у XVII–XX ст. може і повинна стати у XXI ст. впливовим суб'єктом міжнародних відносин у новій моделі світового порядку та зайняти своє місце у новій міжнародній системі координат глобального геополітичного простору. Українці, опираючись на досвід тисячолітньої традиції національного державотворення, можуть і обов'язково повинні самі запропонувати світовому співтовариству вихід із міжнародної кризи, що склалася навколо України, і в такий спосіб зберегти свій авторитет на міжнародній арені як народу, здатного вирішувати власну долю й визначати роль та місце своєї Вітчизни на міжнародній арені. Україна може та обов'язково повинна запропонувати альтернативний неординарний проект планам і сценаріям розв'язання «українського гордівого вузла», які їй нав'язують провідні країни світу, та успішно реалізувати його, чим здобуде незаперечний авторитет і повагу світового співтовариства. В іншому випадку їй доведеться відмовитися від цивілізаційної перспективи та, на втіху своїм споконвічним ворогам, рано чи пізно опинитися на задвірках світової історії, а потім – зникнути з її сторінок назавжди. Доля України в її руках.

Україна, як суверенна держава, виходячи з її геополітичного становища, відповідно обгрунтованого власного бачення нею своєї ролі та місця в сучасному світі, має право запропонувати світові добре продуманий неординарний дипломатичний проект щодо мирного розв'язання сучасного «українського гордівого вузла», який виведе міжнародні відносини з існуючої на сьогодні геополітичної кризи, що склалася в зв'язку зі спробою Росії розв'язати його на свою користь і закономірним небажанням США та ЄС змиритися з таким фактом порушення установленого глобального міжнародного порядку. Україна, беручи до уваги нинішню ситуацію, яка склалася у світі навколо неї, повинна запропонувати такий міжнародний договір її безпеки, в якому обов'язково мають бути чітко прописані реальні механізми захисту її суверенітету та територіальної цілісності, причому її безпеку повинні гарантувати всі країни світового співтовариства. Про необхідність такого договору зазначив ще у своїй інавгураційній промові Президент України П. О. Порошенко, наголошуючи, що має намір домагатися підписання «міжнародного договору, який прийшов би на заміну Будапештському меморандуму. Такий договір має надати прямі та надійні гарантії миру та

безпеки – аж до військової підтримки в разі загрози територіальній цілісності» [7].

Одна справа, коли Україні нав'язують міжнародний договір її безпеки, за формою і змістом вигідний тільки нашим «гарантам» безпеки і водночас «конкурентам» за домінуючий вплив над нею, і він відповідатиме їхнім геополітичним інтересам; інша справа, коли Україна сама запропонує такий договір, який повністю відповідатиме національним інтересам. Пропонуємо розв'язати сучасний «український гордіїв вузол» на основі вибудування оптимальної моделі системи «золотої середини» взаємовідносин України із провідними та впливовими центрами світової політики, а також іншими державами світу, які мали, мають чи матимуть до неї свій геополітичний інтерес; її необхідно закріпити міжнародним «Договором безпеки України як держави з постійним нейтральним статусом». Формулу безпеки України, подану у цьому договорі в контексті переосмислення її ролі та місця в сучасному глобалізованому та взаємозалежному світі, з огляду на досвід історії її зовнішньої політики та міжнародно-правових гарантій її безпеки, можна сформулювати так: «БЕЗПЕКА УКРАЇНИ – БЕЗПЕКА СВІТУ», що найпереконливіше характеризуватиме україноцентричність зовнішньополітичної філософії нашої держави. «Договір безпеки України як держави з постійним нейтральним статусом», що не суперечитиме основним принципам та нормам міжнародного права, нормам права міжнародних договорів – певною мірою ідеальна форма мирного розв'язання сучасного «українського гордієвого вузла» для всіх зацікавлених сторін: РФ, ЄС, США. Зміст цього договору повинен базуватися на динамічній рівновазі всіх зацікавлених у мирному розв'язанні «українського гордієвого вузла» сторін, що вкрай важливо, оскільки жодна зі сторін нізащо не допустить, щоб хоча б одна із них суттєво впливала на Україну. Дуже важливо, щоб запропонований міжнародний договір, що закріпив би геополітичний статус України як держави з постійним нейтральним статусом, підписали всі країни-члени ООН і взяли на себе зобов'язання ніколи і за жодних обставин не допустити, щоб окрема держава чи група держав у будь-якій формі домінувала над Україною чи посягала на її суверенітет та територіальну цілісність. «Договір про безпеку України як держави з постійним нейтральним статусом» має стати всеохоплюючим зобов'язуючим міжнародно-правовим документом, який зафіксує стратегічний консенсус всіх ключових гравців сучасної геополітики, всіх країн світу: і щодо питання мирного розв'язання «українського гордієвого вузла» сучасних міжнародних відносин, і щодо питання надійного гарантування безпеки України в сучасному світі, як сьогодні, так і в майбутньому. «Договір про безпеку України як держави з постійним нейтральним статусом» має стати елементом системи міжнародної безпеки.

У сучасній геополітичній ситуації, яка склалася навколо України, для світового співтовариства загалом та РФ, США, ЄС зокрема найкращим був би варіант підтримки ними постійного нейтралітету України, гарантованого всіма державами-членами ООН в ім'я збереження миру у всьому світі. Воювати за Україну ніхто не буде через ймовірний ризик того, що такий воєнний конфлікт

може спровокувати світову війну із застосуванням ядерної зброї. Усвідомлюючи, що альтернативи мирному дипломатичному розв'язанню «українського гордівого вузла» у сучасних міжнародних відносинах без урахування інтересів України немає, розуміючи, що переможців у боротьбі за неї не буде, «гарантам» її безпеки і водночас «конкурентам» за домінуючий вплив над нею усе ж доведеться погодитися на запропонований українськими дипломатами «Договір про безпеку України як держави з постійним нейтральним статусом». Постійний нейтральний статус України – це те, що в тій чи іншій мірі відповідає інтересам РФ, США, ЄС. Мирне розв'язання «українського гордівого вузла» сучасних міжнародних відносин шляхом підтримання ними «Договору про безпеку України як держави з постійним нейтральним статусом» даватиме змогу РФ, США та ЄС зберегти обличчя великих держав та впливових геополітичних гравців у світі. Водночас наголосимо, що постійний нейтральний статус України відповідає, насамперед, інтересам всього світу, всього світового співтовариства, а не тільки інтересам «гарантів» її безпеки та «конкурентів» за домінуючий вплив над нею. Оскільки міжнародна безпека сьогодні невіддільна від альтернативи мирного розв'язання «українського гордівого вузла» завдяки наданню Україні нейтрального статусу, гарантованого на основі Статуту ООН усіма державами-членами ООН, то виграє від цього весь світ. Однак, насамперед, виграє Україна, це однозначно.

Передусім наголосимо, що постійний нейтральний статус не повинен стати на перешкоді повноцінного членства України в ЄС (членами ЄС є такі нейтральні європейські держави: Австрія, Швеція, Фінляндія). Водночас неухильний курс на євроінтеграцію, а в найближчому майбутньому – й повноцінне членство в ЄС у жодному випадку не повинні стати перешкодою для набуття Україною статусу держави з постійним нейтральним статусом.

Гарантії безпеки України, відповідно до «Договору про безпеку України як держави з постійним нейтральним статусом», повинні мати чітко прописані механізми їхньої реалізації із застосуванням усіх існуючих на даний час можливих засобів дипломатичної, політичної, економічної, військової, інформаційної боротьби проти будь-якої держави (держав), яка в тій чи іншій формі посягатиме на державний суверенітет і територіальну цілісність української суверенної держави. Спочатку задіюють усі можливі політичні та дипломатичні засоби, а у випадку недосягнення бажаних результатів – держави-члени ООН, як держави-гаранти, зобов'язані запровадити весь спектр економічних санкцій проти країни (країн), які порушили умови цього договору: від'єднання від світової банківської системи SWIFT (*Міжнародної міжбанківської системи передачі інформації та здійснення платежів*), повне обмеження доступу до фінансових ринків – відключення від GPS, GSM, різні види і форми ембарго та ін. Жодна держава, якою б не була її економічна могутність, не встоїть перед стратегією тривалих санкцій усього світового співтовариства, яка полягатиме у повільному цілеспрямованому «придушенні» економіки країни-агресора. Як виняток, країни-члени ООН можуть створити міжнародну коаліцію проти держави-агресора з надання Україні всесторонньої

військової підтримки. Варто наголосити на тому, що рішення про запровадження всеохоплюючих санкцій проти агресора чи надання військової підтримки Україні приймати повинні не тільки Рада Безпеки ООН, де може бути агресор з правом вето, а й Генеральна Асамблея ООН. Рішення з такого доленосного для світового співтовариства питання необхідно приймати більшістю у дві третини голосів держав-членів Генеральної Асамблеї ООН, що братимуть участь у голосуванні. Вважаємо, що стратегія і тактика, випробувана під час мирного розв'язання «українського гордівого вузла», може бути тією чи іншою мірою задіяна при функціонуванні світової системи колективної безпеки XXI ст.

Україна як суверенна держава має право вийти із зовнішньополітичною ініціативою щодо скликання міжнародної конференції країн-членів ООН, щоб розглянути питання дипломатичного розв'язання «українського гордівого вузла». Завдання такої конференції – не тільки пошук шляхів повернення status quo у відносинах України з РФ, а й у виробленні реальних та надійних міжнародно-правових гарантій миру та безпеки для України на сьогодні і на майбутнє. Зокрема, насамперед до порядку денного конференції необхідно внести «Договір про безпеку України як держави з постійним нейтральним статусом». Важливо, щоб обговорення взаємоприйнятної моделі нейтрального статусу України відбувались за участю всіх країн-членів ООН, за активного діалогу держав – постійних членів Ради Безпеки ООН, країн ЄС, країн-учасниць «G8», «G20» та інших країн, які мали чи мають геополітичний інтерес до України.

Важливо, щоб визначення доленосного для України зовнішньополітичного курсу відбулося на основі всенародного волевиявлення її громадян і спиралося на підтримку переважної більшості населення усіх регіонів держави, українського суспільства загалом. Отож «Договір безпеки України як держави з постійним нейтральним статусом» необхідно схвалити на Всеукраїнському референдумі, що відповідатиме очікуванням українців вирішувати свою долю та особисто визначати роль України на міжнародній арені.

«Договір безпеки України як держави з постійним нейтральним статусом» матиме доленосне значення для сучасної української держави в плані гарантування її міжнародної безпеки, оскільки стане реальною міжнародно-правовою основою:

✓ забезпечення всім світовим співтовариством державного суверенітету України та її територіальної цілісності сьогодні і в майбутньому;

✓ повернення Україні анексованого РФ Криму; виведення російських військ та всіх незаконних військових збройних формувань з усіх окупованих українських земель; ліквідації самопроголошених республік на території України;

✓ утвердження України як самостійного геополітичного гравця у глобалізованому світі з тим, щоб вона могла відігравати власну значиму роль у європейському, євразійському та світовому геополітичному просторі;

✓ забезпечення стабільності міжнародного становища України сьогодні і в майбутньому;

✓ відмови, за взаємною згодою, провідними державами та впливовими центрами світової політики, які мають свій геополітичний інтерес до України, від політики «перетягування канату» за контрольний вплив над нею, оскільки цей договір гарантуватиме, що вона більше ніколи не служитиме супротивній стороні противагою проти однієї із них з метою реалізації своїх далекосяжних геостратегічних планів, що загалом сприятиме зміцненню безпеки в сучасному світі;

✓ гарантії того, що Україна ніколи не стане об'єктом анексії, оскільки договір міститиме статтю про заборону приєднання (аншлюс) України загалом чи окремих її територій у будь-якій формі до Росії та інших сусідніх держав, які мали, мають чи матимуть до неї свій геополітичний інтерес, мотивуючи свої дії міфічними «історичними правами» на ті чи інші українські землі, які колись були ними загарбані, а потім повернуті Україні, що остаточно позбавить від будь-яких зазіхань на її територіальну цілісність сьогодні і в майбутньому;

✓ недопущення «заморожування» на невизначений час присутності РФ в анексованому нею Криму та на територіях самопроголошених ДНР та ЛНР, за який Росія стовідсотково, всесторонньо й остаточно їх «прив'яже» до себе економічно, культурно, освітньо, політично (очікувати німецький варіант об'єднання після 40-річного роз'єднання було б недалекоглядно);

✓ створення для України таких гарантованих світовим співтовариством міжнародно-правових зовнішньополітичних умов, за яких вона (без остраху стати залежною у різних формах від тієї чи іншої держави, груп держав) зможе, виходячи зі своїх національних інтересів, брати активну участь у регіональних та загальносвітових економічних інтеграційних процесах, з великою користю як для себе, так і для світу, без шкоди третій стороні;

✓ зняття напруги у міжнародних відносинах між РФ і США та РФ і ЄС через Україну, оскільки її не вважатимуть своєрідним місцем суперництва між Сходом і Заходом, або ж чинником посилення (послаблення) російського, американського, європейського впливу у сучасній геополітиці, а «українське питання», яке століттями не давало спокою провідним державам світу чи групам держав, нарешті успішно вирішать в інтересах миру і безпеки в усьому світі;

✓ створення сприятливих зовнішньополітичних умов стабільного та перспективного ринку інвестицій в Україні, що даватиме змогу перетворитися їй у могутню індустріальну державу, завдяки чому вона відіграватиме властиву для її економіки роль у міжнародному розподілі праці, в регіональних, світових економічних інтеграційних процесах у власних інтересах та в інтересах світу загалом;

✓ нівелювання різновекторних зовнішньополітичних орієнтацій населення Заходу і Сходу України, що дуже важливо, адже територію України впродовж століть ділили між декількома державами, що спричинило формування у населення різних її частин певних традицій зовнішньополітичної орієнтації,

чим у складні моменти української історії вміло користалися вороги української державності.

Набуття Україною постійного нейтрального статусу матиме особливе значення для неї з огляду на внутрішній стан українського суспільства, оскільки матиме неабиякий вплив на його об'єднання та консолідацію громадян на успішну розбудову держави як на сучасному етапі, так і в майбутньому.

Запропонований «Договір про безпеку України як держави з постійним нейтральним статусом» підготовлений на основі переосмислення Україною своєї ролі та свого місця в сучасному глобалізованому світі, з огляду на досвід історії її зовнішньої політики, який за змістом і за формою відповідатиме національним інтересам у мирному розв'язанні «українського гордівого вузла», втілення в життя якого даватиме реальні міжнародно-правові гарантії її безпеки сьогодні та у майбутньому – не утопія, і рано чи пізно стане реальністю. Безперечно, такий договір, як неординарний геополітичний хід України, стане реальною міжнародно-правовою основою мирного розв'язання «українського гордівого вузла» міжнародних відносин новітнього часу, що відповідатиме інтересам усього світу. Історія дає Україні і світові шанс.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Винниченко В. Заповіт борцям за визволення України / В. Винниченко. – Київ, 1991.
2. Липа Ю. Призначення України / Ю. Липа. – Львів, 1992.
3. Будапештський меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/№998-158>.
4. Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/643_006.
5. Заключний акт Наради з питань безпеки та співробітництва в Європі 1975 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_055; <http://kimo.univ.kiev.ua/MVZP/75>.
6. Липинський В. Листи до братів хліборобів. Про ідею та організацію українського монархізму. Писані 1919–1926 рр. / В. Липинський. – Відень, 1926.
7. Промова Президента України Петра Порошенка на інавгурації (повний текст) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://tsn.ua/politika/promova-prezidenta-ukrayini-petra-poroshenka-na-inavnuraciyi-rovniyu-tekst-353552>.
8. Статут ООН [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_010; <http://www.un.org/ru/documents/charter>.
9. Statement of the Chinese Government on the security assurance to Ukraine issued on 4 December 1994 [Electronic resource]. – Access mode : [https://disarmament-library.un.org/UNODA/Library.nsf/939721e5b418c27085257631004e4fbf/4bd51a4bdd15e65285257687005bbc1f/\\$FILE/A-49-783_China-effective%20intl%20arrangements.pdf](https://disarmament-library.un.org/UNODA/Library.nsf/939721e5b418c27085257631004e4fbf/4bd51a4bdd15e65285257687005bbc1f/$FILE/A-49-783_China-effective%20intl%20arrangements.pdf).

Стаття надійшла до редколегії 01.09.2016

Прийнята до друку 15.10.2016

**SECURITY FORMULA OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF RETHINKING
BY UKRAINE ITS GEOPOLITICAL STATUS AND INTERNATIONAL LEGAL
GUARANTEES OF ITS SECURITY**

Volodymyr Hischinskyy

*Ivan Franko National University of Lviv,
1, Universytetska Str., Lviv, Ukraine, 79000, tel. (032) 239-47-10,
e-mail: vhischinskyy@yahoo.com*

This article focuses on the need to create the security formula for Ukraine on the base of rethinking its role and place in modern globalized world due to its experience of its foreign policy history. This article proposes and justifies such a geopolitical project that would give Ukraine real international legal guarantees of its security, and the opportunity to become the influential player in contemporary international relations, and also the opportunity for Ukrainians to determine their fate and role of their Motherland at the international arena by themselves.

Key words: Ukraine; Ukrainian question; security formula of Ukraine; neutrality; geopolitical project; security agreement; security of Ukraine-security of world.